

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת תבוא
שנת תשע"ד

בענין אשר שאלת. עתה בלילה אי אפשר לחקור. המקום ירחם על בכיות וצעקות ישראל על הקולות המרים ומרורים ממות, הנשמעים בכל הרחובות, אוי ומר להחולקים ומתנגדים כשיש להם עתה פה לדבר עתק על יראי ה' כשרים אמתיים, הדבקים בהצדיק האמת, שממתיק מרירותא דעלמא דכל קיום העולם על ידו (ליקוי"מ ח"א סי' כ"א). מה נאמר מה נדבר מה נצטדק, הדמעות זולפים מלבי ומעניי כשאני צריך לכתוב לך בזה תשובה, כי זה סמוך שמעתי בתוך שחכת לילה קול זעקה גדולה ומרה, אוי אוי ומר, בכל רחובות מספד ובכל ראש קרחה מי ישמע ולא ידמע, זאת נחמותינו בענינו מה שזכינו על כל פנים לבלי להיות חולק על נקודת האמת, ובוזה לבד יש לנו כח לנחם ולשמח נפשינו גם עתה, ולהפוך היגון ואנחה לשמחה [כנראה מהגזירה של החופטים בני ישראל בעת קטנותם לצבא הרוסי של הצאר. ועיין לעיל בפתיחה לשנת תקצ"ה שה"ר נפתלי תלמיד רבינו'ל אמר שעונש החופטים בא בשביל שחלקו על צדיקי אמת, וכן מבואר באריכות בליקו"ה הל' חובל בחבירו ה"ג אות ה' ו', ומועתק קצת בהערות למכתב ק"ס, ומוכן מה שמוהרנ"ת בעת שמדבר אודות המחלוקת מספר ג"כ מהגזירה הנוראה ה"י].

והנה בוודאי נשמע לכם המעשה זרה ונבהלה שנעשה פה בליל שבת קודש העבר, שנהרגו כל הנפשות שהיו בבית ר' נתן בן ר' צבי אפטייקער. ובשבת בעת תפלת שחרית נמצאו כולם הרוגים בביתם, דהיינו רבי נתן הנ"ל, ואשתו, ואחיו ר' אהרן משה, ומשרתת, רק ב' ילדים נשארו בחיים. והגדולה בת ד' או בת ה' שנים מוטלת על ערש דוי, מוכה ופצועה ממכת אכזריות הרוצחים, והקטנה היא יונקת שדים, וביום העבר באו ההרוגים לקבורה, תהא מיתתן כפרה על ישראל ותהא נפשם צרורה בצרור החיים. ועדיין לא נמצאו הרוצחים רק איזה ערל נתפס על זה. יתר מזה אין פנאי להאריך [כתב הר"ר אברהם בן הר"ר נחמן ז"ל בספרו (סיפורים נפלאים דר"א) שנתקיים אצל מוהרנ"ת הכתוב ואתן אדם תחתך, שנגור עליו, ואז נפלו בלילה זה בבית איש כשר אחר שמו ר' נתן אפטייקער, והרגו אותו וכל בני ביתו. ובלילה הזאת שמע השמש בבית הקברות רעש גדול מהקבר של אביו, ובוקר כששמע שהרגו בנו ר' נתן הנ"ל, והבינו שזה היה הרעש שרצה להצילו ולא היה יכול, וזה היה נגור על מוהרנ"ת, ונתחלק על איש ששמו נתן עכ"ל].

והנה עתה הוא ממש כמו קודם הנס של חנוכה, שהיו ישראל בצרות עצומות מכל צד כמו כן עתה ממש, כי מזה הצד הצרה הנ"ל הלא למשמע אוזן דאבה נפשינו, ומצד זה מחלוקת כזה בכיוונות כאלה, בחריקות שיניים כזה וכו', ועל כולם הוא השונא הגדול שבתוך האדם בעצמו, שמתגבר עליו בכל יום ובכל עת בהתגברות גדול מחדש, אשר על זה נאמר (תהלים ל"ג) צופה רשע לצדיק וכו' וה' לא יעזבנו בידו וכו' כמו שדרשו ז"ל (סוכה נ"ב). וגם על זה אמרו רבותינו ז"ל מציל עני מחזק ממנו וכו' (שם בביר פני"ד סי' א) [ו"ל: רבי יהושע בן לוי אמר זה יצר הרע, בנהוג שבעולם אדם גדל עם חבירו שתיים ג' שנים בכרך והוא קושר לו אהבה, וזה גדל עם אדם מנערותו ועד זקנותו, אם מצא בתוך שבעים הוא מפילו, בתוך שמונים הוא מפילו, הוא שרוד אומר (תהלים לה) כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגדלו, אמר רבי אחא וכו' יש גולן גדול מזה, ע"כ]. ובאמת כל הצרות הנ"ל רח"ל תלויים זה בזה, אבל חסדי ה' כי לא תמנו, חדשים לבקרים וכו' ואיכה ג.

המשך בדף 4

[עיי' בספר נחלת אבות להאברבנאל ע"ס אבות על המשנה ואל תרבה שיחה עם האשה. שאמרו ז"ל מכאן אמרו חכמים כל המרבה שיחה עם האשה שלו ונטול עצתה בענינם של צדקה ומצות כאלו גורם רעה לעצמו, כי בדברים אחרים תשתרר עליו גם השתרר, בראותה כי אינו זו מעצתה, ובטל מדברי תורה ומצותיה, וסופו יורש גיהנם להיותו בטל מדברי התורה ע"כ, והובא במדרש שמואל ובכמה ספרים. ועיין בספר הנותן אמרי שפר (להגאון ר' שלמה קלוגער זצ"ל) פ' וירא ופ' שופטים. ועיין בפנים בנחלת אבות שהביא כמה ראיות מן נביאים וכתובים וחז"ל שאין לשמוע לאשתו בעניני עבודת ה'. ויותר מפורש ובקיצור בספר המגיד להפמ"ג פ' אחר שנת תקל"ז) בה"ל: אם תשמע לעצתה גם בדברים אחרים בע"כ תשמע ותבטל מתורה, כי אמרה פעם אחת שמעת לי שמע תמיד והבן ע"כ. וע"ע בספר חסידים (סי' קל"ה) על זאת יתפלל כל חסיד אלק לעת מצוא דרשו חז"ל זו אשה שיומין לו הקב"ה אשה טובה, כי מה' אשה משכלת, ונוהג שבעולם האיש כרוך אחר האשה וכו', לכן כל ירא ה' אל יקח עצמה מאשתו בדבר מצוה מפני שענינה צרה, ואפילו היא יראת שמים, מי לנו גדול ביראת שמים יותר משרה אמנו אפ"כ כשאמר לה אברהם מהרי שלש סאים קמה וכו', אבל בדברי העולם אתך גוצא גזון ולחיש לה עכ"ל].

על כן צריכין להתחכם ולהתגבר לבלי לילך אחר עצתה במילי דשמיא, רק במילי דעלמא ראוי לשמוע עצתה כמבואר בגמרא, שמקשה על מאמר הנ"ל ההולך אחר עצת אשתו וכו' והא וכו' איתתך גוצא וכו' דהיינו לשמוע עצתה, ומשני הא במילי דעלמא הא במילי דשמיא.

ותהלה לאל כבר היה לנו כמה יסורים ומניעות, והשם יתברך עזרנו לשכרם ולבלי לשמוע אליהם עד שבחסדו נתהפכו לדעתינו, כמו שכתוב (משלי טו, ז) ברכות ה' דרכי איש וכו' [ועיין בר"ר פני"ד סי' א' ברכות ה' דרכי איש גם איבוי ישלים אתו, רבי יוחנן אמר זו אשתו שנאמר (מ"כה ז) אויבי איש אנשי ביתו. ועיין בספר ימי מוהרנ"ת ח"א סי' ב' ולהלן, ומסופר בספר כוכבי אור שמוהרנ"ת חז"ל חבר אחר אשר על ידו נתקרב לדרכי חסידות ר' ליפא מנעמרום ז"ל, ואשתו של ר' ליפא היתה שייכות למשפחת חסידים, וממילא לא חז"ל מניעות להתקרב לרבינו'ל ולשאר צדיקים, אמנם אח"כ נעשית מתנגדת, ולמוהרנ"ת היתה להיפך שאשתו הרבנית היתה באה ממשפחת מתנגדים גדולים והוה לו מניעות גדולות להתקרב לרבינו'ל, והיה אחר כך הרבה שנים אחר התלקות רבינו'ל בא פעם ר' ליפא לברסלב והתאכסן בבית מוהרנ"ת ז"ל וראה שאשתו הרבנית מסכמת לכל דרכיו הק' ואינה מונעת אותו משום דבר. אז ענה ר' ליפא שעכשיו מתורץ לו אומרם ז"ל (ויבמות טג). וזה נעשית לו עור לא זכה נעשית כנגדו, כי לכאורה היה צריך לכותב וזה עור לא זכה כנגדו ותיבת "נעשית" אינו מוכן, אבל לפי המצב מוכן הדברים, כי זכה נעשית לו עור נתקיים אצל מוהרנ"ת ז"ל שמקודם היתה ממתנגדים ואחר היא בעצמה נעשית לו לעור, לא זכה נעשית כנגדו כגון אצלו שמקום היתה לו לעור ואחר כך נעשית לו מתנגדות (כוכבי אור אנשי מוהר"ן אות ל'). וע"ע מכתב ק"ס]. ומחמת שברחמי הושיעך השם יתברך בענין זה קצת, שוב אין לך להסתכל על כל הבזיונות כלל, כי כולם הם לטובה גדולה.

ולדעתי טוב לך לקבוע מקום לתפלה עם אנשי בית המדרש דעיר חדש, כי כפי הנראה ששם אין להתנגדים שום כח נגד אנ"ש. ולמה לך לכונוס למקום שיש חשש בזיון, ואיזה כבוד תרויח אם תתפלל בהקלויות, ובזיונות כבר יש לך, מאחר שהם מדברים מזה, זה בעצמו בזיון גדול, הרואה בעלכון עלובים יחוס על בזיונו וירחם עלינו ויושיענו.

מוהר"ר נחמן נ"י, מגזע
הקודש נכד הבעל שם
טוב ז"ל זכותו יגן עלינו
(חיי מוהר"ן סי' ק"ג)

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

הרב המאור הגדול בנש"ק מופת הדור
גדול מרבן שמו נודע בשערים מו"ה
נחמן נ"י
נכד לרבינו הק' בעש"ט זלה"ה
(הסכמת המגיד מקאנון זצלה"ה על

מאמר נ"ג:

ולפעמים "מפי מורי", או סתם "מורי". ומה כיון בשינוי הלשון,
נענה כשהייתי באותו ההשגה של הבעל שם טוב כתבתי בלשון
כזה, ובעת שלא הייתי בהשגתו כתבתי בלשון השני.

(שש"ק ח"ג אות תרי"א)

ק"ח.

מהחבורה הקדושה

הה"צ ר' לייב סמטרעסמינעץ זצ"ל חותנו של הה"צ ר' יודל
תלמיד מרביז"ל היה אדם צדיק מופלג מאד עד כדי כך
שפ"א בעת שהיתה גזירה רעה על ישראל, אמר הבעל שם
טוב זצ"ל שהוא מוכרח לשתף עמו את ר' לייב בשביל להמתיק
את דין הגזירה. וסיפר ר' לוי יצחק ז"ל שראה מכתב שכתב
אליו הבעל שם טוב.

שש"ק ח"ג אות תרי"ט

ק"ט.

זוגתו של רבי נחמן מהראדענקער זצ"ל ששדך אותה לו הבעל
שם טוב זצ"ל, היתה אחותו של ר' יצחק דראביטשער
זצ"ל.

(שש"ק ח"ג אות תרל"ז)

ק"כ.

חד בדרא

דבר פמירת האור החיים הק' נודע על ידי הבעל שם טוב כידוע.
ומעשה שהיה כך היה כשנמל הבעל שם טוב ז"ל באותו
עת את ידיו לסעודה התלהב מאד בין הנמילה לברכת המוציא
ואחר כך אמר שנפטר בעל אור החיים כי יש סוד אחד שאין
יודע זאת כי אם חד בדרא, ובעל אור החיים היה חד בדור הזה,
ועתה שנתגלה לי סוד זה, ובהכרח שנתסלק. ואמרו אנ"ש שסוד

ק"ד.

שולחן ערוך ורמ"א

הבעל שם טוב צוה לתלמידו ללמוד בשולחן ערוך עד שידעו
דברי השו"ע והרמ"א בעל פה, כי נכתב ונתחבר ברוח
הקודש

(שש"ק ח"ג אות תר"ז)

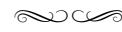

קמ"ו.

הקב"ה בתוך התורה

אמר פעם הבעל שם טוב ז"ל על למדן אחד, הוא כזה מתמיד
עד שאין לו פנאי לחשוב ולהרהר מן הקב"ה.

(שש"ק ח"ג אות תר"ח)

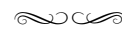

קמ"ז.

שם קדוש

בסיפור המעשה של נסיעת הבעל שם טוב לארץ ישראל
מסופר עוד שלפני נסעם בספינה אמר הבעל שם טוב
לתלמידו הרה"ק רבי צבי ולבתו הרבנית אדל, שיודע שם קדוש
שיכול על ידו לפרום חתיכת בד על הים ולעבור בו את הים
ולהגיע עד עיר הנמל יפה שבארץ ישראל, אולם בתנאי שלא
יפסיקו במחשבתם בכוונת שם זה אף לרגע אחת, ענתה בתו
ואמרה שהיא מוכנה לקבל זאת על עצמה, אולם ר' צבי אמר
שמפחד לקבל על עצמו דבר זה.

(שש"ק ח"ג אות תר"ט)

ק"ז.

השגות התלמוד והרב

כששאלו פעם מדוע כותב בספרו לפעמים "שמעתי ממורי",

מהסכמת הגה"ק רבי מאיר בראד זצלה"ה על הליקו"מ:

הרב המופלא ומפלג בתורה ובחסידות המפורסם מוה"ר נחמן נ"י הגדול בשם טוב גידולי הקודש זרע קודש מחצבתו נכד זלה"ה הרב המפורסם בתורה ובחסידות ידיו
רב לו בעשר ידות בוצינא קדישא חו"פ קדוש יאמר לו, כל רז לא אנס ליה מו"ה ישראל בעש"ט ז"ל, והרב מוהר"ר נחמן הולך בעקבות אבותיו הק'...

מהסכמת הגה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות זצלה"ה על הליקו"מ:

ירושא הוא לו מאבותיו, אבות מכלל דיאכא תולדות, שכן יונק מגידולי הקודש, חוטר מגזע האלחי המפורסם הבעש"ט זלה"ה איש חמודות וזרעו לברכה זרע קודש
שמו ומעשיהם עליהם מעידות...

מאמר משיב נפש

קל"ה

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שלישי"א

סימן י"ז: משה רבינו מהימנא

שואל: אם הסכרת לי למה דיבר כך על הגדולים בזמנו או לפני זמנו, אבל מה תשיב לי על מה שהלך עוד יותר בגדולות, לדבר אפי' על משה רבינו מהימנא, והוא משיב (חיי מוהר"ן סי' קצ"ו) שאמר שהוא חושב, שאם לא היה מתחיל בתחלה בענין הנהגת המפורסם, אפשר היה מגיע למה שהיה מגיע. ואמרתי לו, הלא משה רבינו ע"ה היה עוסק ג"כ בזה בהנהגת העולם לקרב בני אדם לה'. השיב הלא גם משה רבינו ע"ה שגה בזה, כי גם משה נענש על שקרב את הערב רב ע"כ. ודברים הללו נראים פגיעה גדולה בהגדול ביותר שבישראל, במשה רבינו מובחר הברואים, לומר עליו ששגה וטעה ונענש.

משיב: איני יודע אם למדת וראית בזוהר וכתבי האריז"ל, אבל מה שכתבו חז"ל במדרשים בוודאי היית צריך לראות, וכשתעיין בכל המקומות שארשם לך, תראה כי רבינו רק מעתיק מקצת ומעין הדברים שאמרו חז"ל והמקובלים על זה הענין, ואם תרצה להתלונן, אין עליו התלונה רק על הקודמים לו, ונעתיק אחד לאחד ממה שמצינו בהנ"ל, ובוודאי יש עוד ועוד, אבל כעת די בזה.

(תנחומא כי תשא) לך רד כי שחת עמך, העם לא נאמר אלא עמך, א"ל הקב"ה למשה עמך עשו את העגל, שאני אמרתי לך והוצאתי את צבאותי את עמי בני ישראל (שמות ז'), ואת היית גרם וקבלתם הערב רב, ואמרת מוטב לקבל את השבים, ואני הייתי רואה מה עתידים לעשות, והם שעשו את העגל שהיו עובדי ע"ז, וגרמו לעמי לחטוא עמהם. (ילקוט שמעוני דברים תתנ"ב) כיון שעשו ישראל אותו המעשה מיד יצאה כעס על משה שהעלה הערב רב עמם, א"ל קום רד מהר מזה כי שחת עמך, א"ל משה עמי חטאו ועמך לא חטאו, א"ל הקב"ה עמך חטאו.

(זוהר ח"א כ"ה). ומשה בגין דבעא לאעלא גיורין תחות גדפוי דשכינתא, וחשיב דהוו מאלין דאתבריאוו בה, והב בהון את ה' דאברהם, גרמו ליה ירידה, כד"א לך רד כי שחת עמך, ובגין דלא קבילו לאת ה' בדחילו דיו"ד וברחימו דה', נחית איהו מדרגיה דאיהו ו', ואת ו' נחתת עמיה, בגין דלא יתאביד בנייהו, דעתיד איהו ברזא דגלגולא לאתערבא בנייהו בגלותא בין ערב רב וכו', ומשה לא אסתמר מנייהו, ואפיל ה' בנייהו, ובגין דא איהו לא יעול לארעא דישראל. (זוהר ח"א כ"ה): ולבתר בעא לאהדרא ערב רב בתיובתא, וא"ל קב"ה מגזעא בישא אינון, תסתמר מנייהו. אליו אינון חובה דאדם, דאמר ליה ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, אליו אינון חובה דמשה וישראל, ובגיניהו גלו ישראל בגלותא ואתתרכו מתמן, הה"ד ויגרש את האדם, ואדם ישראל ודאי, ומשה בגיניהו אתתרך מאתריה, ולא זכה למיעל בארעא דישראל, דבגיניהו עבר מאמר הקב"ה, וחב בסלע דמחא ביה, דלא אמר ליה אלא ודברתם אל הסלע, ואינון גרמו. (זוהר ח"ב קצ"א). ת"ח כתיב, וירא העם כי בשש משה, מאן העם, אינון ערב רב, מאן ערב רב, כל חרשי מצרים וכל חרטומי דלהון הוו, כיון דחמו נסין ופליאן דעבד משה במצרים, אהדרו לגבי משה, אמר ליה קוב"ה למשה לא תקבל לון, אמר משה מאריה דעלמא, כיון דחמו גבורתא דילך באען לאתגיירא, יחמון גבורתך בכל יומא, וינדעון דלית אלהא בר מנך, וקבל לון משה.

(תיקונים קמ"ב). דכד עבדו ית עגלא חשיב משה דישראל עבדו ליה, ואמר למה ה' יחרה אפך בעמך, א"ל קוב"ה לך רד כי שחת עמך, בזמנא דאתמר בערב רב ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב, אזדמנת תמן, וארמי כלא אהרן בנורא, ונפקת עגלא דיוקנא דשור וחמור, בההוא זמנא צווחת רוח הקדש ואמרת, ידע שור קונהו וחמור אכוס בעליו, ישראל לא ידע עמי לא התבונן, ודא איהו ידע שור קונהו וכו', ישראל לא ידע חרשיו, עמי אהרן ומשה בני עמרם לא התבוננו.

(מג"ע ואתחנן אופן כ"ד) והשיב הקב"ה רב לך, ר"ל ערב רב שעשו את העגל הוא שלך, כי שחת עמך, אתה הוא הגורם, ואין קטיגור נעשה סניגור, לכן אל תוסף דבר אלי, אבל צו את יהושע. (שם אופן ע"ח) ולפי שמשו חטא בערב רב שלקח עמו פגמו ממדתו, שכן ערב רב ר"ב בגימטריא דע"ת, שנעשה העגל בבלע"ם ב"ן בעו"ר אשר התפאר ואמר יודע דע"ת עליון. (שם אופן ק"י) חשב משה כשיבא לארץ ישראל, יהיה ג"כ במדריגת הנער ברקיע. השיב הקב"ה רב לך, אין לך לדמות למטטרון שהיה חנוך מתהלך בחוץ מן בני דורו, וגם אתה רצית לדמות אליו לפי שגם אתה הוצאת האהל שלך מחוץ למחנה אחר שראית שחטאו ישראל בעגל, וא"כ מזה הטעם רצית לחיות ולהגיע למדריגת מטטרון, שלקחתי אותו להיות למשרת לנער למעלה, וכל מפתחות שבעולם מסרתי בידו. אבל אין הנדון דומה אליו, כי מה שאתה הוצאת האהל שלך מחוץ, אתה היית הגורם לאותו עון, עבור ערב רב שלקחת עמך בלתי רשומי, נמצא שזה החטא שעשו, היה על ידך. אבל מטטרון שהרחיק אהלו מחוץ לבני דורו והיה מתבודד את עצמו, עשה זה בעצמו בלי שום החטא שבא על ידו. ווי"ש רב לך, הערב רב היה שלך ובשבילם לקחת את האהל והיית מתבודד, וזה החטא היה שלך, לכן אל תוסף דבר:

וגם עם זוגתך ראוי לך לדבר מה היא רוצה, וכי אפשר שלא תהיה בני ח"ו, או שלא תסע אלי ח"ו, והלא ידעה מקודם שאתה בני וכו', ואם אי אפשר שלא יהיו לך יסורים מזה הכל לטובה [בעיר טולטשין גבר יד המתנגדים על אנ"ש וחפצו לענות ולהכות את ר' יצחק, והחלו לדבר על לב הנגיד ר' יוסל הוינער שהוא אשר פקד את ר' יצחק למלאכת הבי דואר שיהיה לו מזה פרנסה, לכן עליו מוטל לקפח את פרנסת ר' יצחק, באשר שהוא נוסע לאביו מוהרנ"ת לברסלב, ובכלל הוא נחשב בין חסידו ברסלב, שהם חייבים מיתה בירי אדם וכו'.

ר' יוסף הוינער דחה אותם בלך ושוב וטען לפניהם וכי בשביל שהוא נוסע לברסלב לאביו הרי זה סימן שהוא מחסידו ברסלב? אין זה שום ראיה, כי נוסע הוא לאביו בגלל כיבוד אב, וכן למשפחתו בגלל קרבתו עליהם, ובאמת אינו חסיד כלל, המתנגדים הוכרחו לקבל דבריו ולא יכלו לעשות לו רע (ועין ימי התלאות דף כ"ב). ואשתו של ר' יצחק מרת תנה ע"ה (ביווג שני) היתה ממשפחת מתנגדים על דבר רביז'ל, והרבה להציק את ר' יצחק בדבריו, ומיררה את ימי חייו, ומוהרנ"ת ז"ל אמר עליה: אלו לא היה כבר מגורש מאשתו הראשונה הייתי מצוה עליה לגרוש (אב"ד דף ע"ו). ועין לעיל (מכתב ס"ד) ובענין היסורים שיש לך מה שמונעת אותך לנסוע לפה, מה לעשות, לעת עתה תחיה את עמך מה שעכ"פ אתה יכול להיות אצלינו שלשה פעמים בשנה לפחות וכו"ו ע"כ. וע"ע מכתב ר"ג.

כי כבר ידעת שהעולם מלא יסורים, ואשרי מי שנתפס על דברי תורה, כי רוב האנשים סובלים יסורים מנשותיהם הרעות על עסקי חול. וקויתי לה' שעל ידי חווק לבך בהאמת בעזרת השם יתברך תנצח אותה ותשוב אליך, ויקוים בך גם אויביו ישרים אותה (משלי טו, ז) — ועין בר"ד פ"ד סי' א' ברצות ה' דרכי איש גם איביו ישרים אתה, רבי יוחנן אמר זו אשתו שנאמר (מ"ה ז) אויבי איש אנשי ביתו, ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו, כי אין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים.

ואשר כתבת לי שגם בהכית המדרש דעיר חדש אומרים שח"ו יצייתו אותו כשיצוה להם. זה אין בידם, כי לדעתי בעזרת השם יתברך אנ"ש חזקים שם, ומחמת זה בעצמו יבינו מאליהם ולא יתחילו בזה כלל כי ידעו שאין בידם, ולא דיבר ה' למחות שם בישראל, ובצר הרחיב לנו, ובוודאי ישאר לך מקום שתוכלו להתפלל שם בעזרת השם יתברך [עין סוף מכתב ק"ע וקע"א. ויש שיחה ממוהרנ"ת שכן מתנהג דבר רביז'ל אם מניחים מקום אפילו מקום צר הרי זה טוב ואם לא וכו']. כי כבר עזר לנו השם יתברך, וכן יעזור ויושיע לנו מעתה יותר ויותר. והכל יתהפך לטובה גדולה, שנוכה על ידי זה להתעורר משניתנו. כי כל מה שנעשה עתה עמנו הכל כדי לעוררנו משניתנו לשוב אליו יתברך להתחיל מחדש לילך בדרכיו הקדושים ולהתקרב אליו יתברך מכל מקום שהוא [ע"ע מכתב קס"א י"ג מאגרת של היום היה לי נחת ונחמה על צערנו הקשה, מענין המחלוקת, מאחר שאני רואה שאתם מרגישים קצת דיבוריני שדברתי עמכם בזה, שצריכין להתעורר מאד להתקרב על ידי זה דייקא, ושאינן התחזקות גדול מזה, ולעיל מכתב קס"ה י"ד וב' אנ"ש נתעוררו מחדש על ידי המחלוקת הזאת].

והנה סמוך לשעה זאת נסכם בדעתי לשלוח האגרת להרב [הוא מכתב קס"ד, אשר כבר נכתבה בפרשת וישלח כמ"ש במכתב קס"ה ותקבלו ההתקפה מהאגרת שהכנתי להרב וכו' היום קודם לאור היום, וכו' ואתם תיעצו אותי איך להתנהג בזה ע"י]. ותיכף תתמתי אותו וכתבתי עליו, ועתה יקבלו רצוף פה ויראה לשלחו [הוא המכתב קס"ד] ואני עשיתי את שלי להציל את נפשי, וה' הטוב יעשה וישלח בלבו שיסתכל על האמת לאמתו. וה' אלהים אמת אשר עד הנה עזרנו ברחמי העצומים, בו לבד בטחנו שגם עתה אל יעזיבונו ואל יטשינו, כי נפלאותיו ומחשבותיו אלינו וכו'.

כוונת ההערות והצייונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצונינו בעו"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתם למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בזה עט סופר, אן להערות, וכן מי שברצונו שיגיע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה: **CONGHVPRINTING@GMAIL.COM** אן להפקס: **845.781.6701** להודיע על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

כ) ופירש"י שהחסידים מתחדשים בכל בקר, ועל ידי זה יש לנו כח לצפות ולקוות ולחכות ולייחל לישועתו תמיד, כי הוא יתברך גמר ויגמור הכל לטובה, כי אתה מרום העולם ה' ולעולם ידו על העליונה (תהלים צב, ט וכפירש"י), וכתוב (תהלים קי"ח, טו) ימין ה' רוממה ימין ה' עושה חיל, חיילות של צדיקים שהם הכשרים הגלויים עליהם, ישובו המה אלינו ואנחנו לא נשוב אליהם, כמו שאמר הוא ז"ל (חיי מוהר"ן סי' רי"ח ור"ש וש"כ) "איך האב אויס גיפירט און וועל אויספירין", וכאשר קצת ראינו בעינינו. עד הנה עזרנו רחמיו ולא עזבונו חסדיו, כן יוסיף להושיענו יותר בנפלאות חסדיו וישועות גדולות ביותר, כי קושטא קאי.

דברי אביכם ורבכם, וחבירכם ותלמידכם, ואוהבכם באמת, אבק הנדרס תחת כפות רגלי כל אחד ואחד.

נתן מברסלב

ושלום רב לכל אנ"ש באהבה רבה ורחימתן עזיזא, לכולם נאמר כל הדברים האלה.

ואהובי בני תתן האגרת הלז לקרות לכל האחוזים בחבלי עבותות אהבתינו באמת, אולי יתעוררו כולם, או איזה מהם, לחשוב על תכליתו הנצחי על ידי דברינו, אשר זה חלקי מכל עמלי, וחוזן מזה הכל הבל, כמו שכתוב (תהלים מט, יז) אל תירא כי יעשיר איש וכו'.

וצריכין לזכור כל דברי אבותינו ורבותינו ז"ל כפשוטו בתמימות שאמרו (אבות פ"ג מ"ט) אין מלוין לו לאדם בשעת פטירתו לא כסף ולא זהב וכו', אלא תורה ומעשים טובים בלבד. אבל עצות אמיתיות להנצל מבלבול ועקמומיות של זה העולם, שמעקם ומבלבל הלב בלי שיעור, צריכין עתה בדורות הללו לחפש ולבקש מספרי אדמו"ר ז"ל, ואצל תלמידיו, ואצל תלמידי תלמידיו, מלכא דעלמא יברך יתהון וכו'.

נתן מברסלב

סימן קס"ז

ברוך השם, אור ליום ה' וישב תקצ"ה לפ"ק, ברסלב

מכתבך קבלתי עתה, ומאליך תבין צערי. אך לא הגדלתי הצער, כי ידעתי מקודם שיהיה כן, ובשביל זה היה דעתי שלא תתחיל לילך לשם בשבת העבר ולא היית מגיע לבזיון זה, אך גם זו לטובה [עין מכתב קס"ו]. וזכור נא בני חביבי את החסד הגדול שעשה עמך השם יתברך שהשאירך החיים והשייבך לאיתנך [בסוף שנת תקצ"ד נחלה ר' יצחק בן מוהרנ"ת עד למאד, עד שלא היה ביכולתו לנסוע על ראש השנה שנת תקצ"ה לאומאן כמ"ש בהמכתבים לעיל בסוף שנת תקצ"ד]. והחליפו סכנת מיתה על עונש הבזיון הזה, שמכפר כמיתה ממש [עין בי"ח נ"ח ע"א] ז"ל תני תנא קמיה דרב נחמן בר יצחק כל המלבין פני חבירו ברבים כאילו שופך דמים, אמר לי שפיר קא אמרת, דחוינא ליה דאזיל סומקא ואתי חוורא. ועין ליקו"מ ח"א סי' ו' סי' פ"ב]. ובוודאי הוא חסד גדול מהשם יתברך.

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן!

לימוד ספ"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום
מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א
עמוד בספ"ק ליקוטי מוהר"ן
718-855-2121
געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהרין הסבר, לויט די
מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות
חזקו ואמנו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעין ולחפש בהם למצוא בהם
בכל פעם עצות להציל נפשכם (ע"ל"ת מכתב ש"א)